

Frimodig kirke

- Avsender: Frimodig kirke
- Høringsinstans: Andre frivillige organisasjoner
- Ønsker å ta stilling til høringen: **JA**

Avgitte svar

Lovens formål og medlemskapsspørsmål

1. Dagens tre lover erstattes av én felles lov om tros- og livssynssamfunn

jf. kap. [6](#), [8](#), [18](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

2. Lovens formål skal være å understøtte tros- og livssynssamfunnene

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

3. Loven skal definere tros- og livssynssamfunn som "sammenslutninger for felles utøvelse av en religiøs tro eller et sekulært livssyn"

jf. [kap. 7](#) og § [1](#) i høringsnotatet (åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

4. Den gjeldende lovregulerte ordningen om barns tilhørighet til tros- og livssynssamfunn oppheves

jf. [kap. 18](#) og §§ [2](#) og [3](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Registrering og tilskudd

5. Det settes som krav for registrering av tros- og livssynssamfunn at samfunnet må ha mer enn 500 medlemmer som har fylt 15 år

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

6. Lovens antallskrav kan oppfylles ved at likeartede samfunn søker om å bli registrert i fellesskap

jf. [kap. 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

7. Det gis hjemmel i loven for at antallskravet kan fravikes i helt særlige tilfeller

jf. [kap 7](#) og [§ 3](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

8. Et samfunn må være registrert for å ha krav på tilskudd og for å kunne tildeles vigselfrett, jf. kap. 7 og 19 og §§ 3 og 4 og forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd.

jf. [kap. 7](#) og [19](#) og [§§ 3](#) og [4](#)
forslag til endring i ekteskapsloven § 12 første ledd (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

9. Staten skal overta kommunenes finansieringsansvar for tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke

jf. [kap. 13](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

10. Tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal beregnes etter antallet medlemmer i samfunnet over 15 år

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

11. Satsen for tilskudd per medlem i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke skal reguleres årlig i samsvar med endringene i statens tilskudd til Den norske kirke

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

12. Tilskudd til investeringer av Den norske kirkes kirkebygg fra før 1900 skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

13. Tilskudd til oppgaver Den norske kirke utfører på vegne av det offentlige skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

14. Tilskudd til utgifter som følger av Den norske kirkes særlige stilling skal ikke inngå i reguleringsgrunnlaget for tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn

jf. [kap. 14](#) og [§ 4](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

15. Samfunn skal kunne nektes tilskudd dersom de mottar bidrag fra stater som ikke respekterer retten til tros- og livssynsfrihet

jf. [kap. 15](#) og [§ 6](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

16. Det skal overlates til fylkesmannen å treffe vedtak om registrering og tilskudd etter loven og å føre tilsyn med virksomheten

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

17. Fylkesmannens myndighet etter loven skal kunne ivaretas av ett fylkesmannsembete

jf. [kap. 17](#) og [§ 7](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Den norske kirke

18. Særskilte bestemmelser som kun retter seg mot Den norske kirke (kirkelig rammelov) skal gis i et eget kapittel i den nye trossamfunnsloven

jf. [kap. 8](#) og [§§ 8 – 16](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

19. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse

jf. [kap. 8](#) og [§§ 10 og 11](#) (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Frimodig kirke sier nei til forslaget om at "kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, offentlige valg" (§ 11 i utkastet). Det er svært kritikkverdigg at dette punktet ikke er synliggjort i spørsmålene som høringsinstansene blir bedt eksplisitt om å ta stilling til/kommentere, da det kommer direkte i konflikt med punktet 19: "Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens

organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse". Her bryter lovforslaget med en samlet innstilling fra Stålnett-utvalget, der det sies på s. 136 (i NOU 2013:1): «(Men) utvalget vil på prinsipielt grunnlag konkludere med at det for framtiden ikke bør legges opp til at valg i Den norske kirke, eller noe annet tros- og livssynssamfunn, kobles sammen med de offentlige valgene, verken i form av samlokalisering eller felles tilrettelegging og presentasjon.» Tanken om å holde kirkelige valg samtidig og på samme sted som offentlige valg har åpenbart en intensjon om å bidra til å knytte "folket" og "kirken" sammen. Det er samtidig uunngåelig at dette blander politikk og trossamfunn sammen på en uheldig måte. Hva et trossamfunn selv velger å gjøre i dette spørsmålet, bør ikke staten legge seg opp i. Men en slik sammenkobling i lovverket, tar ikke tilstrekkelig hensyn til lovens intensjon om å være en rammelov, som ikke skal gripe inn i trossamfunnets eget indre selvstyre.

20. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om kirkebygg

jf. [kap. 8](#) og [§ 13](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig	☐ Viktig	
☐ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

21. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette bestemmelser om, og med hvilke unntak og særregler, forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven skal gjelde for kirken

jf. [kap. 8](#) og [§ 16](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig	☐ Viktig	
☐ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

22. Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette om medlemmer av kirken skal betale medlemskontingent

jf. [kap. 10](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

23. Bestemmelsene om at soknet og Den norske kirke er selvstendige rettssubjekter skal videreføres

jf. [kap. 8](#) og [§ 9](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☒ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☒ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Soknet som selvstendig rettssubjekt: Styret i Frimodig kirke støtter det fundamentale premisset om at soknet skal føres videre som selvstendig rettssubjekt i den nye loven, men mener lovutkastet er alt for vagt når det gjelder ansvarsforholdet mellom Den norske kirke som nasjonalt rettssubjekt og det enkelte soknet. I høringsnotatet s. 72 skriver Departementet at det "ikke (har) et mål om å forrykke den gjeldende balansen mellom ulike elementer i kirkeordningen." Det vises til at Den norske kirke ble etablert som eget rettssubjekt i 2017, mens soknets rettslige stilling allerede ble klargjort i kirkeloven av 1996, basert på soknets århundrelange historie. Det nye nå er altså ikke soknet som rettssubjekt, men at avgjørende myndighet er overgitt fra staten til Kirkemøtet. Vår oppfatning er at den nye loven i praksis styrker Kirkemøtets myndighet på bekostning av den myndighet soknet tidligere har hatt, i følge lovverket. Soknene lovfestes i § 9, men i denne bestemmelsen gis ikke soknet noe innhold eller oppgaver. Soknenes status som handlende subjekt blir ikke synliggjort. Det vil kun være Kirkemøtet som kan vedta hvilke oppgaver og ansvar soknet kan få. I likhet med bl.a. Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) mener vi at lovforslagets omtale av forholdet mellom soknet som

rettssubjekt og rettssubjektet Den norske kirke for ensidig peker i retning av Kirkemøtet som avgjørende myndighetsorgan. Den norske kirke bør være en "kirke nedenfra", bestående av medlemmer som gjennom kirkevalg og annen aktiv deltakelse i det lokale menighetslivet og dets organer, menighetsråd og menighetsmøte, beholder en stor grad av innflytelse og selvbestemmelse. Vi er kritiske til en utvikling som peker mot en mer sentralstyrt kirke, på bekostning av en lokal menighetsforankret kirke. Et konkret eksempel på en svekking av soknets myndighet er etter vårt skjønn den såkalte "liturgimyndigheten" som omtales i høringsnotatet 8.3.3., s. 77. Departementet foreslår at Kirkemøtet skal fastsette kirkens grunnlag og lære på trossamfunnets vegne og formulerer Lovutkastets § 10 første ledd slik: "Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker." Vi finner det underlig at Departementet i kommentarer til dette punktet på den ene siden drøfter spørsmålet om andre organer enn Kirkemøtet skal kunne opptre på det nasjonale rettssubjektets vegne, (jf. setningen "Dette er ikke til hinder for at Kirkemøtet fastsetter særlige regler for behandling av læresaker, som for eksempel involverer og legger myndighet til biskopene eller Bispemøtet", s. 77), men velger å ikke kommentere det betente spørsmålet om soknet som selvstendig rettssubjekt har mulighet til å ta stilling til om nye liturgier vedtatt av Kirkemøtet skal tas i bruk (innføres) i det lokale soknet. I den nåværende Kirkelovens § 9, sies det ettertrykkelig at "menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken..." Dette har vært et kjernepunkt i forståelsen av soknets myndighet. Men i forslaget til ny lov overlates det i praksis til Kirkemøtet å avgjøre om det fortsatt skal være slik. Det representerer i seg selv en svekkelse av soknets myndighet. Styret i Frimodig kirke er følgelig av den oppfatning at ansvarsforholdet mellom soknet og Kirkemøtet som

rettssubjekter bør nærmere utredes
og avklares før den nye
trossamfunnsloven vedtas av
Stortinget.

24. Mener du at Den norske kirke skal finansieres ved at a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre, eller b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke?

jf. [kap. 9](#) og [§ 12](#) (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ a) Dagens økonomiske oppgavefordeling mellom staten og kommunene føres videre.	☐ Viktig	
	☐ Ikke viktig	
☐ b) Staten skal overta det ansvaret kommunene i dag har for finansiering av den lokale kirke.	☐ Ingen oppfatning	

Vigselsrett, gravplassdrift og andre spørsmål

25. Vigselsrett for tros- og livssynssamfunn skal videreføres, jf. kap. 19 og forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13.

jf. [kap. 19](#)

forslag til endringer i ekteskapsloven §§ 12 og 13 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig	☐ Viktig	
☐ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

26. Den lokale kirkes ansvar for gravplassdrift og –forvaltning skal videreføres som normalordning, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ	Hvor viktig er dette?	Eventuell kommentar
☐ Enig	☐ Viktig	
☐ Uenig	☐ Ikke viktig	
	☐ Ingen oppfatning	

27. Fylkesmannen skal etter søknad fra kommunen kunne treffe vedtak om overføring av gravplassansvaret

til kommunen, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven § 23.

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven § 23 (lenken åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

28. Det ansvaret bispedømmerrådet har etter gjeldende gravferdslov, skal overføres til de enkelte fylkesmenn, jf. kap. 22 og forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24

jf. [kap. 22](#)

forslag til endringer i gravferdsloven §§ 4, 21 og 24 (lenkene åpnes i nytt vindu)

Velg et alternativ

- ☐ Enig
☐ Uenig

Hvor viktig er dette?

- ☐ Viktig
☐ Ikke viktig
☐ Ingen oppfatning

Eventuell kommentar

Kommentarer

Oslo/Sandnes, 30.12.2017 HØRINGSSVAR FRA FRIMODIG KIRKE "Frimodig kirke" er et nettverk innenfor Den norske kirke, stiftet 17. Mars 2017, bestående av 325 medlemmer, herav prester, andre kirkelig tilsatte og frivillige ledere. Nettverket har kontaktpersoner i alle bispedømmer og det er etablert regionale grupper i 8 av 11 bispedømmer. Mer informasjon om nettverket finnes på våre websider www.frimodigkirke.no. Vi er ikke oppført som høringsinstans på departementets hjemmesider, men benytter oss av retten til å svare på den åpne høringen. I vårt høringssvar vil vi avgrense oss til å kommentere punktene 19 og 23 i vedlegget til høringsnotatet. Disse punktene refererer til kap. 8 i høringsnotatet og § 9 og § 11 i lovutkastet: 1) Soknet som selvstendig rettssubjekt: Styret i Frimodig kirke støtter det fundamentale premisset om at soknet skal føres videre som selvstendig rettssubjekt i den nye loven, men mener lovutkastet er alt for vagt når det gjelder ansvarsforholdet mellom Den norske kirke som nasjonalt rettssubjekt og det enkelte soknet. I høringsnotatet s. 72 skriver Departementet at det "ikke (har) et mål om å forrykke den gjeldende balansen mellom ulike elementer i kirkeordningen." Det vises til at Den norske kirke ble etablert som eget rettssubjekt i 2017, mens soknets rettslige stilling allerede ble klargjort i kirkeloven av 1996, basert på soknets århundrelange historie. Det nye nå er altså ikke soknet som rettssubjekt, men at avgjørende myndighet er overgitt fra staten til Kirkemøtet. Vår oppfatning er at den nye loven i praksis styrker Kirkemøtets myndighet på bekostning av den myndighet soknet tidligere har hatt, i følge lovverket. Soknene lovfestes i § 9, men i denne bestemmelsen gis ikke soknet noe innhold eller oppgaver. Soknenes status som handlende subjekt blir ikke synliggjort. Det vil kun være Kirkemøtet som kan vedta hvilke oppgaver og ansvar soknet kan få. I likhet med bl.a. Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) mener vi at lovforslagets omtale av forholdet mellom soknet som rettssubjekt og rettssubjektet Den norske kirke for ensidig peker i retning av Kirkemøtet som avgjørende myndighetsorgan. Den norske kirke bør være en "kirke nedenfra", bestående av medlemmer som gjennom kirkevalg og annen aktiv deltakelse i det lokale menighetslivet og dets organer, menighetsråd og menighetsmøte, beholder en stor grad av innflytelse og selvbestemmelse. Vi er kritiske til en utvikling som peker mot en mer sentralstyrt kirke, på bekostning av en lokal menighetsforankret kirke. Et konkret eksempel på en svekking av soknets myndighet er etter vårt skjønn den såkalte "liturgimyndigheten" som omtales i høringsnotatet 8.3.3., s. 77. Departementet foreslår at Kirkemøtet skal fastsette kirkens grunnlag og lære på trossamfunnets vegne og formulerer Lovutkastets § 10 første ledd slik: "Kirkemøtet fastsetter kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker." Vi finner det underlig at Departementet i kommentarer til dette punktet på den ene siden drøfter spørsmålet om andre organer enn Kirkemøtet skal kunne opptre på det nasjonale rettssubjektets vegne, (jf. setningen "Dette er ikke til hinder for at Kirkemøtet fastsetter særlige regler for behandling av læresaker, som for eksempel involverer og legger myndighet til biskopene eller Bispemøtet", s. 77), men velger å ikke kommentere det betente spørsmålet om soknet som selvstendig rettssubjekt har mulighet til å ta stilling til om nye liturgier vedtatt av Kirkemøtet skal tas i bruk (innføres) i det lokale soknet. I den nåværende Kikelovens § 9, sies det ettertrykkelig at "menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken..." Dette har vært et kjernepunkt i forståelsen av soknets myndighet. Men i forslaget til ny lov overlates det i praksis til Kirkemøtet å avgjøre om det fortsatt skal være slik. Det representerer i seg selv en svekkelse av soknets myndighet. Styret i Frimodig kirke er følgelig av den oppfatning at ansvarsforholdet mellom soknet og Kirkemøtet

som rettssubjekter bør nærmere utredes og avklares før den nye trossamfunnsloven vedtas av Stortinget. 2) Frimodig kirke sier nei til forslaget om at "kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, offentlige valg" (§ 11 i utkastet). Det er svært kritikkverdig at dette punktet ikke er synliggjort i de spørsmål høringsinstansene blir bedt eksplisitt om å ta stilling til/kommentere, da det kommer direkte i konflikt med et annet punkt høringsinstansene blir bedt om å ta stilling til, nemlig pkt 19: "Det skal overlates til Kirkemøtet å fastsette nærmere bestemmelser om kirkens organisering, kirkelig inndeling, kirkelige organer og valg til disse". Her bryter lovforslaget med en samlet innstilling fra Stålsest-utvalget, der det sies på s. 136 (i NOU 2013:1): «(Men) utvalget vil på prinsipielt grunnlag konkludere med at det for framtiden ikke bør legges opp til at valg i Den norske kirke, eller noe annet tros- og livssynssamfunn, kobles sammen med de offentlige valgene, verken i form av samlokalisering eller felles tilrettelegging og presentasjon.» Tanken om å holde kirkelige valg samtidig og på samme sted som offentlige valg har åpenbart en intensjon om å bidra til å knytte "folket" og "kirken" sammen. Det er samtidig uunngåelig at dette blander politikk og trossamfunn sammen på en uheldig måte. Hva et trossamfunn selv velger å gjøre i dette spørsmålet, bør ikke staten legge seg opp i. Men en slik sammenkobling i lovverket, tar ikke tilstrekkelig hensyn til lovens intensjon om å være en rammelov, som ikke skal gripe inn i trossamfunnets eget indre selvstyre. Mvh styret for Frimodig kirke, Svein Granerud Vidar Mæland Bakke leder nestleder